

ОПИС ВІДКРИТОГО ПРОСТОРУ У РОМАНІ ДЖЕКА КЕРУАКА «ON THE ROAD»

Калінюк О.О.

кандидат філологічних наук, доцент,
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Червенкова А.Г.

магістр, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Дана стаття присвячена опису відкритого простору у такому жанрі як роман-травелог. Це поняття розглядається на прикладі роману «On the Road», видатного американського письменника Джека Керуака.

Тлумачний словник дає таке визначення цьому поняттю: «Подорож – це літературний твір, у якому розповідається про те, що відбувалося в дійсності, або про вигадане враження мандрівника після подорожі, його відкриття та пригоди» (Ахманова, 1969). Подорож – жанр, з точки зору Русакова, – в основі своїй документальний: автор і герой-мандрівник нероздільні. В сутності це є одна і та ж сама людина. Літературний світ подорожі може бути точно описаний з реальності (Русаков, 2015:173).

Текст подорожі складається з подій та ситуацій, які формуються довкола двох основних просторів: дороги (процес переміщення, подорожування) і міста (де може зупинитися герой). Міський простір вміщує в себе відвідування трактирів, ресторанів, знайомство з різними людьми, знайомство з самим містом, розваги головних героїв (Русаков, 2015:181).

Слід зазначити, що розповідач у цьому жанрі не має права переходити із майбутнього у минуле і навпаки та довільно змінювати порядок подій. Він повинен вести читача чітко за своїм маршрутом. Важливо сказати про те, що термін «подорож» має декілька дефініцій: «мандрівний сюжет», «роман-подорож», «мандрівний нарис» та травелог.

Поняття «травелог» в наш час викликає інтерес у багатьох сучасних філологів оскільки воно увійшло у науковий обіг зовсімнедавно і ще не має строго визначеної дефініції. Проблема з'ясування його жанрової сутності та

часових меж залежать від різноманітних феноменів художньої та наукової творчості, які називаються цим терміном. Термін «травелог» походить від англійського слова «travelogue», що перекладається саме як «подорож». Людиною, яка ввела поняття «травелог» у загальний вжиток є американський мандрівник Б. Холмс. Але слід сказати, що для цього поняття Холмс мав зовсім інше визначення на відмінну від того, як про нього говорять зараз. Він розумів цей термін як лекцію про подорож зі слайд шоу, або коротким відео-фільмом. Але потім слово було запозичене літературознавцями, які надали цьому терміну нового значення. Наприклад, у «Оксфордському словнику літературних термінів» можна знайти наступну дефініцію : «Травелог – книга, стаття, або фільм, який описує відповідні місця і людей, що там живуть» (The Oxford Dictionary of Literary Terms, 2008).

У XIX та XX ст. спостерігається ускладнення жанру. Саме тоді подорожні нариси стають одним із провідних жанрів публіцистики. Дещо змінюється ситуація у XX ст. зі створенням протокольно документальних записок про реальні подорожі, та з письменницьких «мандрівних нарисів», де основним завданням оповіді ставав виклад вражень та думок автора.

Варто сказати, що суттєвим стає суб'єктивна реакція на відмінність від попередніх мандрівних нарисів, де письменники записували лише те, що вони могли спостерігати та робили це без додавання своїх власних роздумів, або переосмислень. Епічна подорож, трансформація особистого життя у художній оболонці, де є чимало вигадок, крім вражаючих описів краєвидів, акцентується увага також на інтрига та пригодах головних героїв, а сам мандрівник частіше за все буває чисто символічним образом.

Як вже було сказано, одною з головних деталей роману-травелогу є дорога. Вже з самої назви роману- травелогу Джека Керуака «On the Road» зрозуміло, що саме дорога в романі грає велику роль. Дорога для головних героїв насамперед є шляхом у нове життя. Такий порив до нового був актуальний у минулі часи та залишається дотепер. «On the Road» - значить на шляху чогось нового та незвіданого.

Слід відмітити, що для опису дороги Керуак використовує такі визначення для характеристики даної лексеми, у яких простежується персональний та авторський ракурс сприйняття світу: «gray road», «hot road», «silvery dusty road», «bloody road», «holy road», «holyboy road», «madman road», «senseless nightmare road», «guppy road», «rainbow road».

Слід сказати, що у романі автор протиставляє міста Заходу та Сходу. Столицею Сходу є Нью-Йорк, який автор зображує як уособлення ділової Америки. Але порівняно з містами Заходу автор говорить про Нью-Йорк таким чином: «From the dirty snows of **New York** to the green and river smells of New Orleans at the bottom of America; then west. Ed was in the back seat. Marylou, Dean, and sat in the front, with Dean driving — fast» (Kerouac, 2008: 25).

Тобто у цих рядках простежується суб'єктивне відношення автора, то цього міста. Зображення має негативну конотацію, що передається такими лексемами як «dirty snow».

Таким чином, художній опис немовби розділяється на дві частини: дика природа – світ чистоти та краси та місто – світ загубленості та нескінченних пошуків. Отже, можна зробити висновок, що опис пейзажу у романі Джека Керуака «On the Road» використовується не тільки для естетичного забарвлення та для того, щоб передати атмосферу зображуваної картини, але має також і філософське і міфологічне навантаження та слугує способом передачі внутрішнього світу головних героїв.

Список літератури

Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов. М.: Советская энциклопедия, 1969. 605 с.

Керуак Дж. Основы спонтанной прозы. *Керуак Д. На дороге. Мэгги Кэссиди. Эссе: пер. М. Немцова.* М.: Просодия, 2002. С. 545–547.

Малетина О.А. Пейзаж и интерьер как разновидности жанра «описание» в художественном дискурсе. *Вестник Волгоградского государственного университета.* 2006. № 5. С. 108-115.

Русаков В. Травелог. Дискурс–Пи. 2015. №20-21. С. 173 -185.

The Oxford Dictionary of Literary Terms. Oxford: Oxford University Press, 2008. 292 p.

Kerouac J. On the road. London: Penguin Books, 2000. 281 p.